Lietas Nr. C33413817
Lietas arhīva Nr. C-4138-17/12

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 24.augustā

Rīgas rajona tiesa
tiesnese Elīna Slišāne
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja/pers. A/ 2017.gada 16.martā iesniedza Rīgas rajona tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasībā norādīts, ka /pers. B/ ar Olaines bāriņtiesas 2008.gada 10.septembra lēmumu Nr.1-6/26 atņemtas aprūpes tiesības par bērniem /pers. D/, dzimušu /datums/, un /pers. E/, dzimušu /datums/. Atbildētāja par bērniem nerūpējas, līdz ar ko 2011.gada 17.novembrī /pers. B/ atņemtas aizgādības tiesības pār bērniem. Ar Olaines bāriņtiesas 2017.gada 18.janvāra lēmumu Nr.1-6/5 prasītāja iecelta par /pers. D/ un /pers. E/ aizbildni.

Pamatojoties uz Civillikuma 177.panta ceturto daļu, 179.panta pirmo, otro un piekto daļu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu un Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus nepilngadīgo bērnu /pers. D/ un /pers. E/ uzturam Ministra kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

[2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta noteikumiem, 2017.gada 17.martā atbildētājai /pers. B/ uz prasītājas norādīto pēdējo zināmo atbildētājas dzīvesvietas adresi /dzīvesvieta/ nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, ar lūgumu iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus. Papildus atbildētājai izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī atbildētājas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Atbildētāja likumā noteiktajā termiņā paskaidrojumus tiesā nav iesniegusi.

Civilprocesa likuma 59.panta pirmajā daļā noteikts, ka atbildētāju, kura adresi nevarēja noskaidrot saskaņā ar šā likuma 54.^{1} pantu vai kuram dokumentus nevarēja izsniegt adresē, kuru bija norādījis lietas dalībnieks saskaņā ar šā likuma 54.^{1} panta pirmo daļu, vai kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56.^{2} pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Ievērojot to, ka atbildētājai dzīves vieta Latvijā nav deklarēta (lietas 14.lapa), /pers. B/ par tiesvedību un prasības izskatīšanas laiku, vietu un sprieduma saņemšanas laiku un vietu informēta, 2017.gada 22.maijā un 2017.gada 4.jūlijā ievietojot sludinājumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka par tiesvedību atbildētājai ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. [..].

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē, kā arī tiesa nav atzinusi par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Pusēm 2017.gada 30.jūnijā paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un sprieduma noraksts pusēm būs pieejams tiesas kancelejā 2017.gada 24.augustā. Tāpat atbildētājai par tiesas sprieduma saņemšanas laiku un vietu paziņots, 2017.gada 4.jūlijā ievietojot sludinājumu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" laidienā Nr.131 (5958). Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

[5] Ar prasības pieteikumam pievienoto dzimšanas apliecību kopijām apstiprinās, ka /pers. B/ ir 2001.gada 18.jūlijā dzimušās /pers. D/ un 1999.gada 27.jūnijā dzimušā /pers. E/ māte (lietas 8., 9.lapa).

No Tiesu informācijas sistēmā pieejamajiem datiem izriet, ka ar Rīgas rajona tiesas 2011.gada 17.novembra spriedumu lietā Nr. C33376111 /pers. B/ atņemtas aizgādības tiesības pār bērniem /pers. D/ un /pers. E/. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2011.gada 8.decembrī.

Savukārt ar lietas materiāliem pievienoto Olaines novada bāriņtiesas 2017.gada 18.janvāra lēmuma Nr.1-6/5 apstiprinās, ka prasītāja /pers. A/ ir iecelta par /pers. D/ un /pers. E/ aizbildni.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesa atzīst, ka iepriekšminētie lietā konstatētie fakti veido likumīgu un pietiekošu pamatu prasītājas tiesībām uz prasījumu par uzturlīdzekļu piedziņu no nepilngadīgo bērnu mātes - atbildētājas lietā.

[6] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus bērnu uzturam Ministra kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Civillikuma 179.panta piektā daļa paredz, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Savukārt Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 380 *euro*.

Tādējādi secināms, ka Ministru kabineta noteiktais minimālo uzturlīdzekļu apmērs bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 95 *euro* mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma –114 *euro* mēnesī.

Ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka atbildētājas pienākums ir maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērnu uzturam. Tā kā prasītāja vēlas, lai no atbildētājas tiktu piedzīti uzturlīdzekļi valstī noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, tiesai nav nepieciešams izvērtēt atbildētājas mantas stāvokli, jo tas nevar ietekmēt spriedumu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka neatkarīgi no atbildētājas mantas stāvokļa, atbildētājai ir pienākums sniegt uzturlīdzekļus nepilngadīgās /pers. D/ uzturam 114 *euro* apmērā mēnesī līdz bērna pilngadības sasniegšanai. Savukārt /pers. E/ uzturam - 114 *euro* apmērā mēnesī līdz 2017.gada 27.jūnijam, kad bērns ir sasniedzis 18 gadu vecumu.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, t.i., 2017.gada 16.marta, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja ir uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (*sal. sk. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr. SKC556*).

Ņemot vērā, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs un to apmērs ir saistīts ar bērna vecumu un valstī noteikto minimālo mēnešalgu, tiesa atzīst, ka nepilngadīgās /pers. D/ interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Palielinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, arī piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

[7] Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētājas valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu no atbildētājas valsts labā piedzenama valsts nodeva 344,18 *euro*. Tāpat no atbildētājas valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,89 *euro* (lietas 2.lapa).

[8] Civilprocesa likuma 204.[1] pantā noteikts, ka, taisot spriedumu par naudas summu un tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atbilstoši minētai tiesību normai, atbildētājai ir nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 42.panta pirmo daļu, 97., 190., 193., 204.[1]pantu, 250.[25] un 250.[27], tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. D/, dzimušas /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam 114 *euro* (viens simts četrpadsmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2017.gada 16.marta līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. E/, dzimuša /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam 114 *euro* (viens simts četrpadsmit *euro*) mēnesī, sākot no 2017.gada 16.marta līdz 2017.gada 27.jūnijam.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 344,18 *euro* (trīs simti četrdesmit četri *euro*, 18 centi).

Valsts nodeva maksājama, norādot šādus saņēmēja bankas rekvizītus: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV55TREL1060190911200, maksājuma mērķis: (lietas dalībnieka vārds, uzvārds, lietas numurs).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,89 *euro* (divi *euro*, 89 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami, norādot šādus saņēmēja bankas rekvizītus: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis: EKK 21499 un dati lietas identificēšanai (lietas dalībnieka vārds, uzvārds, lietas numurs).

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu – valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese E.Slišāne